

Kontrollutvalget (E)

Dato: 19.01.2015
Deres referanse: Vår referanse: Saksbehandler: Tlf.: Arkivkode:
15/00049-1 Hilde Ludt +47 23486836 126.2.2

FORVALTNINGSREVISJON MED OPPSTART 1. HALVÅR 2015

Saken gjelder:

I denne saken fremmer Kommunerevisjonen forslag til nye forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroller med oppstart i perioden januar - august 2015.

Forslaget baseres på

- bystyrets behandling 13.06.2012 av *Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2012-2016* (sak 165) og *Plan for selskapskontroll 2012-2016* (sak 164),
- revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon 2015 som kontrollutvalget behandlet 25.11.2014 (sak 90) og som nå er oppdatert etter bystyrets budsjettbehandling,
- innspill i kontrollutvalgets møte 25.11.2014 (sak 90) og tidligere,
- vurdering av risiko og vesentlighet og
- tilgjengelig ressursramme i perioden.

Rapportering av undersøkelsene til kontrollutvalget vil etter planen skje i 2015.

Saksfremstilling:

Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 77, 4-5:

4. (...) Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

5. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Det er gjort nærmere rede for innholdet i forvaltningsrevisjon i § 7 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv.:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Herunder om

- a. forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
- b. forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
- c. regelverket etterleves,
- d. forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- e. beslutningsgrunnlaget fra administrasjonen til de politiske organer samsvarer med offentlige utredningskrav,
- f. resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med kommunestyrets eller fylkestingets forutsetninger og/ eller om resultatene for virksomheten er nådd.

Av departementets merknader til revisjonsforskriftens § 7 i *Vedlegg nr. 2 til rundskriv H-15/04 Kommunal og regionaldepartementet* framgår det at:

Bokstavene a til f inneholder en oppregning av elementer som vil kunne være tema i et forvaltningsrevisjonsprosjekt. Oppregningen er ikke uttømmende. Hvilke elementer som inngår i et forvaltningsrevisjonsprosjekt vil avhenge av formål og problemstilling for det konkrete prosjektet.

Av § 14 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner framgår det at selskapskontrollen også kan omfatte forvaltningsrevisjon.

Bystyrets vedtak om overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon 2012- 2016

Bystyret fattet 13.06.2012 (sak 165) følgende vedtak:

1.

I perioden 2012- 2016 skal det gjennomføres forvaltningsrevisjon av myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester, miljø og bærekraftig byutvikling, anskaffelser og kontraktsoppfølging, og virksomhetsstyring og investeringskontroll.

2.

Kontrollutvalget gis fullmakt til å foreta de nærmere prioriteringer av forvaltningsrevisjonen, herunder vedta de enkelte undersøkelser, om nødvendig også på andre områder.

3.

Kontrollutvalget kan ved behov iverksette mislighetsrettede undersøkelser utover det som følger av revisjonsplikten.

4.

Bystyret tar for øvrig saken om "Plan for forvaltningsrevisjon 2012- 2016" til orientering.

Bystyrets vedtak om plan for selskapskontroll 2012-2016

Bystyret fattet 13.06.2012 (sak 164) følgende vedtak:

1.

Det gjennomføres, etter kontrollutvalgets nærmere vurdering, eierskapskontroll i et utvalg selskaper. Selskaper som er tillagt et samfunnsmessig ansvar i tillegg til rent forretningsmessig drift, skal prioriteres i denne kontrollen.

2.

Kontrollutvalget kan på grunnlag av gjennomført eierskapskontroll selv vedta forvaltningsrevisjon i selskaper hvor der er adgang til det.

3.

Kontrollutvalget delegeres myndighet til å endre planen i løpet av perioden, herunder åpne for eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i ytterligere selskaper.

4.

Bystyret tar for øvrig saken om "Plan for selskapskontroll 2012- 2016" til orientering.

Revisjonsstrategien for forvaltningsrevisjon i 2015

I revisjonsstrategien for forvaltningsrevisjon i 2015 gjøres det rede for følgende tema knyttet til fire fokusområder:

1. Myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester

- a. Skole
- b. Pleie og omsorg
- c. Barnehage
- d. Sosialstøtte og barnevern

2. Miljø og bærekraftig byutvikling

- a. Byutvikling
- b. Samfunnsikkerhet og beredskap
- c. Vedlikehold

3. Anskaffelser og kontraktsoppfølging

4. Virksomhetsstyring og investeringskontroll

- a. Bydelene
- b. Investeringer
- c. IKT og informasjonssikkerhet
- d. Eierstyring og selskapsledelse

Kilder og kriterier for vurdering av vesentlig risiko- eller forbedringsområder

Kommunerevisjonen benytter ulike kilder for å utarbeide ideer til mulige undersøkelser. Kommunerevisjonen er til stede i bystyrets og komiteenes møter og gjennomgår dokumenter fra bystyret og de ulike komiteene, særlig kommuneplan, budsjett, økonomiplan og årsberetninger. Informasjon fra disse kildene står sammen med innspill fra kontrollutvalget, revisjonsberetninger og erfaringer fra siste regnskapsrevisjon, tidligere forvaltningsrevisjoner og samtaler med administrasjonen på ulikt nivå, sentralt i arbeidet med vurdering av risiko og vesentlighet.

I forvaltningsrevisjon handler risiko om forhold som kan innebære at den kommunale virksomheten ikke gjennomføres som forutsatt eller med forutsatt resultat, sannsynlighet for at dette inntreffer og konsekvensen av at det inntreffer. Vesentlighet i forvaltningsrevisjon handler om hvor viktig oppgaven eller området er for kommunen og/eller for kommunens brukere/innbyggere.

Sentrale kriterier for vurdering av risiko og vesentlighet er bl.a.

- størrelse (utgifter/antall brukere) og betydning for bruker
- aktualitet
- tidligere revisjonsfunn
- omstilling/ending
- kompleksitet i regelverk og systemer
- kompetanse/kapasitet
- internkontroll/virksomhetsstyring
- prosess/oppgaveløsning
- resultater
- risikoreduserende trekk/hendelser/tiltak

I en kommune av Oslos størrelse er det nødvendig å begynne med en vurdering av vesentlighet og deretter vurdere risiko på utvalgte områder.

Kommunerevisjonen har gjennomført et utviklingsarbeid for å få bedre overordnede risikoanalyser på tvers av regnskaps- og forvaltningsrevisjon, jf. kontrollutvalgets sak 83/09. Høsten 2010, 2011 og 2013 ble de årlige etatssamlingene benyttet til dette formålet. Dette vil etter planen bli gjort på nytt høsten 2015.

Innspill til nye forvaltningsrevisjoner fra kontrollutvalgets medlemmer, bystyret og andre folkevalgte organer

Kommunerevisjonen mottok nye innspill til forvaltningsrevisjoner fra kontrollutvalgets medlemmer i møtet 25.11.2014 (sak 90). Alle innspillene er vurdert i et risiko- og vesentlighetsperspektiv og i lys av revisjonsstrategien for forvaltningsrevisjon i 2015. Det har over tid kommet mange innspill fra kontrollutvalgets medlemmer, fra komiteer og fra bystyret. Kommunerevisjonen har derfor som avtalt gjort en mer summarisk vurdering av noen av innspillene. Etter dette foreslår Kommunerevisjonen at det *på nåværende tidspunkt* ikke jobbes videre med innspillet om sporveisorganiseringens betydning for vedlikehold på kollektivområdet.

I tillegg er det tidligere kommet innspill om effekter for brukere. Kommunerevisjonen har over tid avgitt rapporter med informasjon om effekter for brukere, og har ambisjoner om å foreslå flere slike undersøkelser for kontrollutvalget. (I forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter med oppstart 1. halvår 2015 er undersøkelsen barneverntjenestens oppfølging av bekymringsmeldinger fra offentlige instanser og integrering av nyankomne innvandrere i introduksjonsprogrammet - virkemidler og måloppnåelse eksempler på dette.)

Nedenfor gjøres det kortfattet rede for vurderingen av de resterende nye innspillene, og tidligere innspill fra utvalget som fortsatt er til vurdering. Det gjøres ikke nærmere rede for arbeidet med tidligere eller nye innspill som helt eller delvis er ivaretatt i pågående eller relativt ferske undersøkelser (inkl. forvaltningsrevisjoner som skal følges opp), i forslaget til nye forvaltningsrevisjoner med oppstart i første halvår 2015 eller i andre ideer som ligger til vurdering og er gjengitt lenger ned.

Kommunerevisjonen kan i møtet redegjøre ytterligere for arbeidet med innspill.

Dialogen mellom barnehage/skole og barnevern, er den god nok?

Kommunerevisjonen har tidligere utarbeidet skisse til en forvaltningsrevisjon på dette området. 28.02.2013 la byråden for helse og sosiale tjenester og byråden for kultur og utdanning frem to

oslostandarder for regulering av samarbeidet mellom barnevern, skole og barnehage. Standardene skal sikre en tydelig forankring, og forplikte og tydeliggjøre tjenestenes ansvar. Oslostandardene skal brukes av alle barneverntjenester og offentlige barnehager og skoler i Oslo.

Kommunerevisjonen har vurdert ideen i arbeidet med nye forvaltningsrevisjoner med oppstart i første halvår 2015, men har etter en samlet vurdering isteden valgt å foreslå en ny og grundigere undersøkelse om barneverntjenestens oppfølging av bekymringsmeldinger.

Risikostyring – ledelse og kultur

Hvilken betydning har ledelse og organisasjonskultur for virksomhetenes evne til å erkjenne risiko? Innspillet er tenkt som en integrert del av en eventuell senere undersøkelse rettet mot Bymiljøetaten, jf. innspillet nedenfor.

Ledelse, organisering og styring i Bymiljøetaten

Fem virksomheter ble slått sammen til Bymiljøetaten per 01.05.2011. Etaten er organisert på tvers av de tidligere etatene. Etaten er stor og med et bredt oppgavefelt, noe som kan skape utfordringer knyttet til organisering, ledelse, styring og måloppnåelse.

Gjennomføringen av regnskapsrevisjonen for 2012 og 2013 avdekket en rekke svakheter ved etatens internkontroll på økonomiområdet. Etaten har også gått med betydelig merforbruk. Kommunerevisjonens rapport 13/2013 *Bymiljøetatens kontroll og oppfølging av veinettet* viste også flere svakheter i internkontrollen på området som ble undersøkt. Oslo kommune, ved Byrådsavdeling for miljø og samferdsel, igangsatte våren 2014 en ekstern evaluering av status for etatens måloppnåelse. Evalueringen, datert 09.05.2014, pekte på flere svakheter ved etatens virksomhetsstyring og ga innspill til forbedringer.

Kommunerevisjonen mener en undersøkelse av ledelse, organisering og styring kan utsettes til høsten 2015 eller 2016. Det er tre grunner til det. Det er for det første ikke urimelig at etaten får noe mer tid til å jobbe med innspillene fra den gjennomførte evalueringen før det iverksettes en forvaltningsrevisjon. Kommunerevisjonen vil for det andre i forbindelse med regnskapsrevisjonen følge opp etatens tiltak på de områder hvor det ble påpekt svakheter ved avslutningen av regnskapsrevisjonen for 2013. For det tredje foreslås det nå en forvaltningsrevisjon av anskaffelser og kontraktsoppfølging i etaten med oppstart 1. halvår 2015.

Planlegging for å møte befolkningsveksten – er den god nok?

Oslo kommune er inne i en periode med sterk vekst i befolkningen. Dette gir økt press på det kommunale tjenestetilbudet, og det planlegges og gjennomføres omfattende investeringer i bygg, anlegg og infrastruktur. Befolkningsveksten og investeringsbehovet vil få betydelige konsekvenser for kommunens økonomi. Det er viktig at kommunen lykkes med prognoser og planer som tilrettelegger for bærekraftig behovsdekning for byens befolkning.

Det fremmes ikke forslag om et prosjekt med dette som selvstendig tema på nåværende tidspunkt, men konsekvenser av befolkningsøkningen er viktige elementer blant annet i de uprioriterte prosjektforslagene om styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet og om byutvikling – fra planer til virkelighet, jf. forslaget til porteføljeplan som følger vedlagt. Kommunerevisjonen vil vurdere ideen i arbeidet med forslag om nye forvaltningsrevisjoner med oppstart annet halvår 2015.

Omfanget av helsefarlige stoffer i bygg

Kommunerevisjonens rapport 14/2013 *Ivaretagelse av miljøkrav til barnehage- og skolebygg* viser hvordan Omsorgsbygg og Undervisningsbygg har etterlevd flere miljøkrav i byggingen av fire barnehager og fire skoler. Det kan også være aktuelt å kontrollere hvorvidt nye bygg faktisk er miljøvennlige. Det kan alternativt undersøkes om kommunen har oversikt over bruk av miljøfarlige stoffer og materialer i barnehager og skoler. Sistnevnte er spesielt viktig i forbindelse med vedlikeholds- og renoveringsarbeid som pågår mens skolen/barnehagen er åpen.

Kommunerevisjonen vil vurdere dette innspillet nærmere i forbindelse med en eventuell senere oppfølgingsundersøkelse av rapport 14/2013.

Er svømmeopplæringen god nok?

Læreplanen i kroppsøving har satt kompetansemål for svømmeopplæringen på barne-, mellom- og ungdomstrinnet. En kartlegging av elevers svømmeferdigheter fra skoleåret 2012/2013 gjengitt i bystyremelding nr. 2/2013 viste at over 20 prosent av elevene på 4. trinn i Oslo-skolen ikke kunne svømme 25 meter. Kartleggingen viste videre store forskjeller mellom skolene, med særlige utfordringer i bydelene Grorud, Alna, Bjerke, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand.

I bystyremeldingen som ble behandlet av bystyret 18.06.2014, sak 171, ttrykte byrådet at det ønsket å doble antallet timer obligatorisk svømmeopplæring for at flest mulig elever skulle tilfredsstille Svømmeforbundets kriterier for svømmedyktighet innen utgangen av 7. trinn. Byrådet varslet også at det ville styrke innsatsen rettet mot elever som ikke kunne svømme etter den obligatoriske svømmeopplæringen i 4. trinn.

Kommunerevisjonen mener svømmeopplæring er et aktuelt tema for revisjon, men at en eventuell forvaltningsrevisjon på området bør vente til de tiltakene byrådet har varslet har fått virke en tid. Kommunerevisjonen vil vurdere temaet i arbeidet med forslag om nye forvaltningsrevisjoner med oppstart i 2016.

Husleieberegninger og vedlikehold

Kommunerevisjonen gjennomførte i forbindelse med regnskapsrevisjonen for 2010 en undersøkelse av Undervisningsbygg Oslo KFs og Omsorgsbygg Oslo KFs husleieberegninger, jf. rapport 6/2011. Undersøkelsen avdekket ikke vesentlige beløpsmessige feil i husleieberegningene, men det ble påpekt svakheter knyttet til dokumentasjon og kvalitetssikring. Kommunerevisjonen har i 2014 sett noe nærmere på eiendomsforetakenes husleieberegninger, og det kan være naturlig å følge opp noe av dette arbeidet enten i en eventuell beskrivende del av den foreslåtte undersøkelsen om planlegging og gjennomføring av vedlikehold i eiendomsforetak eller i regnskapsrevisjonen.

I forbindelse med behandling av budsjettet for 2015 fattet bystyret følgende verbalvedtak:

F11. (A7) FDV-dekkende husleie

Byrådet bes gjennomgå FDV-dekkende husleie i de kommunale eiendomsforetakene, med sikte på å sørge for langsiktig trygghet for det verdibevarende vedlikeholdet i kommunens eiendomsmasse.

Kommunerevisjonen vil avvvente byrådets gjennomgang før det gjøres en ny vurdering av behovet for en egen forvaltningsrevisjon på området.

Styringsinformasjon om økonomi og tjenesteproduksjon til bydelsutvalg

Den store befolkningsveksten får stor betydning for bydelene. Etterspørselen etter bydelenes tjenester øker, samtidig er de økonomiske rammene stramme. Dette gir en utfordrende styringssituasjon, hvor det å ha god styringsinformasjonen blir svært viktig både for bydelsutvalg og bydelsadministrasjonen.

Det er tidligere redegjort for at bydelsutvalget i Bydel Frogner i juli 2014 ønsket en forvaltningsrevisjon bl.a. fordi bydelsutvalget ikke var tilfreds med styringsinformasjonen fra bydelsadministrasjonen. Bydelsutvalget har senere uttrykt at de ikke lenger ser behov for en slik forvaltningsrevisjon..

Flere bydeler rapporterte svekkede økonomiske prognoser ved utgangen av august 2014 sammenliknet med prognosene rapportert ved utgangen av 1. kvartal 2014. Utgifter til barnevern og sosialhjelp var viktige årsaker til dette. Med unntak av Bydel Frogner hadde ingen bydelsutvalg merknader til administrasjonens økonomirapportering per 1. kvartal og 2. tertial 2014. Av byrådets tertialrapport pr. 31.08.2014 fremgår det at noen bydeler kan ha hatt for positive framskrivninger av økonomien. Bydeler som er i en vanskelig økonomisk situasjon blir underlagt forsterket økonomisk oppfølging fra Byrådsavdelingen for eldre og sosiale tjenester.

Kommunerevisjonen ønsker å arbeide videre med innretning på en eventuell undersøkelse, og vil vurdere temaet i arbeidet med forslag til nye forvaltningsrevisjoner med oppstart 2. halvår 2015.

Spesialundervisning

Ved behandling av Kommunerevisjonens rapport 9/2014 *Gjennomføring av spesialundervisning – Ammerud skole og Bekkelaget skole 24.09.2014* (sak 237) fattet bystyret blant annet følgende vedtak

Bystyret ber Kommunerevisjonen gjøre en undersøkelse av kvalitet og innhold i spesialundervisningen som gis i grunnskolen.

Rapport 9/2014 ivaretok viktige elementer fra bystyrevedtaket som lå til grunn for undersøkelsen 13.06.2013 (Sak 163). Ved å se på forholdet mellom sakkyndig vurdering og enkeltvedtak og forholdet mellom enkeltvedtak og gjennomført spesialundervisning, har Kommunerevisjonen undersøkt og kontrollutvalget ført tilsyn med, om elevene tildeles nok ressurser og får de ressursene vedtaket tilsier, samt noen andre aspekter ved kvaliteten på tilbudet til elevene. Kommunerevisjonen merker seg at bystyret i dette tilfellet ønsker noe mer. Kommunerevisjonen har startet en prosess med å identifisere relevante forskere som kan bidra med utformingen og eventuelt også gjennomføringen av en slik undersøkelse. Kommunerevisjonen vil komme tilbake til temaet i forslaget til forvaltningsrevisjoner med oppstart 2. halvår 2015.

Overvann

I kontrollutvalgets møte 25.11.2014 ble utfordringer knyttet til overvann i Oslo trukket frem. Det har vært flere eksempler på at kommunens rør ikke klarer å ta unna vann, for eksempel ved kraftig regnskyll. Overvann kan gjøre stor skade både på bygninger, infrastruktur og miljøet. I ekstreme tilfeller kan det også innebære en fare for liv og helse.

Bystyret behandlet 05.02.2014 *Strategi for overvannshåndtering i Oslo - Byrådssak 208 av 21.11.2013* (sak 25). Bystyret ba i den forbindelse byrådet legge frem en handlingsplan for overvannshåndtering i løpet av første halvår 2015 samt orientere samferdsels- og miljøkomiteén om arbeidet med overvannshåndteringen.

Vann- og avløpsetaten har bygd ferdig og nylig testet det nye avløpsanlegget Midgardsormen. Midgardsormen strekker seg fra Kubaparken på Grünerløkka nedover Akerselva til Grønland, videre gjennom Gamlebyen og ut til Bekkelaget renseanlegg. Anlegget skal forbedre dagens avløpsnett og redusere overløp av forurenset avløpsvann til Akerselva og fjorden i forbindelse med mye nedbør.

Kommunerevisjonen har de senere årene hatt en rekke undersøkelser rettet mot Vann- og avløpsetaten blant annet om etatens planlegging av investeringsprosjekter.

På bakgrunn av bystyrets vedtak, ferdigstillelsen av Midgardsormen og omfanget av andre revisjoner rettet mot etaten mener Kommunerevisjonen det ikke er hensiktsmessig å fremme et forslag om forvaltningsrevisjon på området nå. Utfordringer knyttet til overvann er imidlertid et viktig område som Kommunerevisjonen vil fortsette å følge med på.

Ernæring

I forbindelse med behandling av Kommunerevisjonens rapport 17/2014 ytret medlemmer av kontrollutvalget ønske om at Kommunerevisjonen skulle gjennomføre en oppfølgende undersøkelse av ernæringssituasjonen for hjemmeboende eldre der brukerperspektivet var enda mer fremtredende. Kommunerevisjonen vil komme tilbake med forslag om en slik undersøkelse på et senere tidspunkt og senest i forbindelse med oppfølgingen av rapport 17/2014.

Praktisering av offentlighet i Oslo kommune

Innsyn er et viktig demokratisk virkemiddel. I kontrollutvalgets møte 25.11.2014 ble det stilt spørsmål ved Oslo kommunes etterlevelse av offentleglova. Kommunerevisjonen vil vurdere temaet på nytt i arbeidet med forslag om nye forvaltningsrevisjoner med oppstart høsten 2015 eller våren 2016.

Barn og unge som sliter psykisk

Psykiske vansker er et betydelig helseproblem hos barn og unge i Norge. I kontrollutvalgets møte 25.11.2014 ble det stilt spørsmål om barn og unge med psykiske vansker fanges tidlig nok opp og får tilfredsstillende oppfølging fra kommunen. Både skole, skolehelsetjenesten, helsestasjoner og barnevernstjenesten kan være viktige aktører i dette arbeidet.

Kommunerevisjonen har tidligere undersøkt bydelenes ungdomshelstasjons- og skolehelsetilbud, jf. Kommunerevisjonens rapport 3/2011. Oppfølgingsundersøkelsen etter rapporten ble behandlet av kontrollutvalget 21.05.2013 sak 52.

Kommunerevisjonen har i arbeidet med forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter 1. halvår 2015 arbeidet med en skisse vedrørende elevens psykososiale miljø. I forbindelse med dette arbeidet er det innhentet informasjon fra Utdanningsetaten om etatens arbeid på området, samt om arbeidet til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Utdanningsetaten har utviklet et omfattende internkontrollsystem for å sikre at skolene arbeider systematisk for å fremme helse, miljøet og tryggheten til elevene, og er bl.a. i gang med internrevisjon rettet mot utvalgte skoler. Etter en

Samlet vurdering har Kommunerevisjonen valgt å ikke prioritere en slik undersøkelse i denne omgang.

Omfang og typer av undersøkelser 1. halvår 2015

Satsingen på forvaltningsrevisjon rettet mot anskaffelser er tilpasset det faktum at det gjennomføres kontroller rettet mot dokumentasjon av anskaffelser som ledd i regnskapsrevisjonen.

Undersøkelsene på fokusområdet myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester som nå foreslås prioritert eller er pågående, har til sammen et budsjett på 5600 timer som utgjør 34 prosent av den totale rammen. Tilsvarende tall for de andre fokusområdene er 5575 timer (34 prosent) for fokusområde miljø og bærekraftig byutvikling, 1800 timer (11 prosent) for fokusområde anskaffelser og kontraktsoppfølging og 3370 timer (21 prosent) for fokusområde virksomhetsstyring og investeringskontroll (inkludert eierskapskontroller).

I forslaget til nye prioriterte undersøkelser, utgjør fokusområde myndighetsutøvelse og brukertilpassede tjenester 26 prosent av totalen, fokusområdet miljø og bærekraftig byutvikling 39 prosent, fokusområdet anskaffelser og kontraktsoppfølging 12 prosent og fokusområdet virksomhetsstyring og investeringskontroll (inkludert eierskapskontroller) 23 prosent.

Særskilt om oppfølgingsundersøkelser

Kommunerevisjonen foreslår å bruke ressurser på oppfølgingsundersøkelser. Det har sin bakgrunn i § 12 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (jf. kommuneloven § 77):

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidligere saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

I vedlegg 1 til rundskriv H-15/04 *Ikrafttredden av lov om endringer i kommuneloven om kommunal revisjon m.m., forskrifter om kontrollutvalg og revisjon, samt enkelte endringer i forskrift om årsregnskap og årsberetning* fra Kommunal- og regionaldepartementet framkommer følgende merknader til nevnte forskrift § 12:

Det er sentralt av hensyn til å sikre en "lærende organisasjon" at resultatene av forvaltningsrevisjonsprosjekter blir fulgt opp. Bestemmelsen pålegger kontrollutvalget et ansvar for å påse at det blir gjort. Alle forvaltningsrevisjonsrapporter skal systematisk følges opp for å se til at forvaltningen iverksetter tiltak for å rette opp påviste avvik/svakheter. Kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets/fylkestingets merknader blir fulgt opp gjelder også i forhold til saksområder som ligger til andre folkevalgte organer.

Det er kommunens/fylkeskommunens administrasjonssjef/kommuneråd som har ansvar for oppfølgingen av kommunestyrets/fylkestingets merknader, jf. kommuneloven § 23 nr. 2. Det ligger ikke til kontrollutvalget å fastsette hvordan administrasjonen skal følge opp påviste avvik/svakheter i det konkrete tilfelle.

Kontrollutvalgets ansvar for oppfølgingen av forvaltningsrevisjoner kan ivaretas på ulike måter. De senere årene har utvalget benyttet en rekke metoder. Utvalget har stilt spørsmål til

eller bedt om statusrapporter fra byrådet eller administrasjonen eller prioritert særskilte oppfølgingsundersøkelser eller nye forvaltningsrevisjoner. Kommunerevisjonen har i saken lagt til grunn at denne praksisen videreføres.

Særskilt om eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

Som konsekvens av bystyrets vedtak om *Plan for selskapskontroll 2012- 2016*, arbeider Kommunerevisjonen nå med eierskapskontroll. Planforslaget inneholder forslag om ytterligere en slik undersøkelse.

Kommunerevisjonen har tidligere levert en rekke utvidede selskapskontroller (forvaltningsrevisjon) og gjennomfører nå en med fokus på informasjonssikkerhet i kollektivtransportsektoren.

Forslag til undersøkelser

Kommunerevisjonen har valgt å legge fram en oversikt som viser følgende:

- Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroller med oppstart i 1. halvår 2015 (januar – august 2015)
- Pågående forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroller

Oversikten følger vedlagt. I vedlegg til oversikten gjøres det nærmere rede for forslag til nye undersøkelser med oppstart i perioden. Det skilles mellom prioriterte og uprioriterte prosjekter, dels for å gi kontrollutvalget valgmuligheter, dels fordi det er en fordel å ha en reserve ved bortfall av prosjekter e.a. Dersom en vedtatt undersøkelse av en eller annen grunn må utsettes eller skrinlegges, så vil det ved ledig kapasitet bli lagt fram sak om valg av annen undersøkelse fra de uprioriterte prosjektene. Utvalget kan naturligvis også bestille andre undersøkelser fra Kommunerevisjonen, enten nå eller etter at planen er vedtatt.

I planen fremgår det et estimat for ressursbruk for den enkelte undersøkelse. Estimatet kan bli justert i forbindelse med den detaljerte planleggingen. Ved betydelige endringer vil utvalget bli orientert med mindre det er angitt særskilt usikkerhet.

Misligheter og feil

I forskrift om revisjon i medhold av kommuneloven §§ 78 og 79 omtales misligheter og feil i § 3:

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Konstateres det misligheter ved revisjon, eller på annen måte, skal revisor straks sende foreløpig innberetning til kontrollutvalget. Når saksforholdet er nærmere klarlagt skal revisor sende endelig innberetning til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av innberetningene til administrasjonssjefen.

I departementets merknader til dette heter det:

Regnskapsrevisjon er i utgangspunktet innrettet mot å avdekke feil. I tillegg gjør revisor en vurdering av risikoen for at det kan foreligge misligheter. Dersom revisor kommer til at det foreligger indikasjoner på at det kan foreligge misligheter vil han/hun innrette revisjonen slik at mistanken blir bekreftet/avkreftet.

Kommunerevisjonen bruker ca. ett årsverk på mislighetsrettede undersøkelser utover pliktig regnskapsrevisjon. Kommunerevisjonen ønsker å fortsette innsatsen rettet mot å forebygge og avdekke misligheter i Oslo kommune gjennom ordinær regnskapsrevisjon og også gjennom

særskilte mislighetsrettede undersøkelser. Ressursene til de mislighetsrettede undersøkelsene vil bli benyttet til pågående og nye undersøkelser i bydeler, etater og foretak, samt i spesielle tilfeller i selskap som kommunen eier etter særskilt bestilling fra kontrollutvalget.

Andre undersøkelser

Kommunerevisjonen vil i tillegg gjennomføre undersøkelser rettet mot anskaffelser, intern kontroll inklusive it-kontroller, samt andre forhold i økonomiforvaltningen som et ledd i regnskapsrevisjonen. Det er planlagt at resultatene fra flere av disse skal rapporteres til kontrollutvalget.

Kommunerevisoren fremmer følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til den oppdaterte revisjonsstrategien for forvaltningsrevisjon 2015 og forslaget til forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroller med oppstart 1. halvår 2015.

Med hilsen

Unn H. Aarvold
kommunerevisor

Lars Normann Mikkelsen
avdelingsdirektør

- Vedlegg
1. Forslag til forvaltningsrevisjonsprosjekter, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroller med oppstart 1. halvår 2015 (med oversikt over alle aktuelle prosjekter og nærmere beskrivelse av de nye)
  2. Revisjonsstrategi for forvaltningsrevisjon 2015 (oppdatert etter bystyrets budsjettbehandling)

Mottaker	Adresse	Sted	Kontaktperson
Kontrollutvalget (E)			